

Name: _____

Class: _____

Section: _____

Date: __/__/__

Marks: __/100

સાહિત્ય + કલા

Literature & Art • Std 5 Vocabulary

GSEB ધોરણ ૫ • Domain-Specific Tier • સાહિત્ય અને કલાના શબ્દો

15 Words

35 min

8 Exercises

Std 5 Level

100 marks

બધા ૧૫ શબ્દો + Etymology (15 Words + Origin)

#	Gujarati	Phonetic	English	Etymology / વ્યુત્પત્તિ
1	કવિતા	kavita	Poetry	કવી નું સર્જન
2	કવી	kavi	Poet	કવિતા લખનાર
3	નવલકથા	navalkatha	Novel	મોટી વાર્તા
4	વાર્તા	varta	Story	કથા
5	નાટક	natak	Drama	મંચ પર પ્રદર્શન
6	નિબંધ	nibandh	Essay	ગદ્ય લખાણ
7	ગઝલ	gazal	Ghazal	ઉર્દૂ કાવ્ય
8	ભજન	bhajan	Devotional Song	ભક્તિ ગીત
9	ચિત્રકાર	chitrakar	Painter	ચિત્ર બનાવનાર
10	મૂર્તિકાર	murtikar	Sculptor	મૂર્તિ બનાવનાર
11	રંગ-મંચ	rang-manch	Stage	નાટક નું મંચ
12	પાત્ર	patra	Character	વાર્તા નું વ્યક્તિ
13	કથાવસ્તુ	kathavastu	Plot	વાર્તા નો સાર
14	અલંકાર	alankar	Figure of Speech	કાવ્ય નો સૌંદર્ય
15	રસ	ras	Rasa	કાવ્ય નો ભાવ

સાહિત્ય + કલા વિશે (About)

સાહિત્ય શબ્દો ની કલા છે, કલા રંગો ની ભાષા. ગુજરાતી સાહિત્ય મહાન, ભારતીય કલા સમૃદ્ધ. ધોરણ ૫ માં ૧૫ સાહિત્ય + કલા શબ્દો.

ઉદાહરણ વાક્યો (Example Sentences)

- કવી હૃદય થી લખે.**
→ *Poet writes from heart.*
- નવલકથા લાંબી વાર્તા.**
→ *Novel is long story.*
- નાટક રંગમંચ પર.**
→ *Drama is on stage.*
- ગુજરાતી સાહિત્ય સમૃદ્ધ.**
→ *Gujarati literature is rich.*
- ચિત્રકાર રંગો થી બોલે.**
→ *Painter speaks through colors.*

શબ્દ સંબંધો (Word Relations)

Literature: કવિતા, વાર્તા, નાટક, નિબંધ

Art: ચિત્ર, મૂર્તિ, સ્થાપત્ય

Authors: કવી, લેખક, નાટ્યકાર

Artists: ચિત્રકાર, મૂર્તિકાર

Devices: અલંકાર, રસ, છંદ

1 જોડી લખો (Match) 5 marks • 5 min**Gujarati**

- કવિતા
- કવી
- નવલકથા
- વાર્તા
- નાટક

English

- Drama
- Story
- Novel
- Poet
- Poetry

2 ખાલી જગ્યા પૂરો (Fill Blanks) 5 marks • 5 min

- _____ (Essay) → Phonetic clue: nibandh
- _____ (Ghazal) → Phonetic clue: gazal
- _____ (Devotional Song) → Phonetic clue: bhajan
- _____ (Painter) → Phonetic clue: chitrakar
- _____ (Sculptor) → Phonetic clue: murtikar

3 શબ્દ રચના (Word Formation) 6 marks • 5 min**1. રંગ-ભંચ (Stage)**

સમાનાર્થી: _____ વિરુદ્ધાર્થી: _____

2. પાત્ર (Character)

સમાનાર્થી: _____ વિરુદ્ધાર્થી: _____

3. કથાવસ્તુ (Plot)

સમાનાર્થી: _____ વિરુદ્ધાર્થી: _____

4 વાક્ય બનાવો (Sentence Making) 4 marks • 5 min

1. "અલંકાર" શબ્દ થી વાક્ય બનાવો:

2. "રસ" શબ્દ થી વાક્ય બનાવો:

5 MCQ (Multiple Choice Questions) 5 marks • 4 min

Q1. "કવિતા" નો English meaning શું?

- (a) Painter
- (b) Poetry
- (c) Plot
- (d) Drama

Q2. "કવી" નો English meaning શું?

- (a) Poet
- (b) Sculptor
- (c) Figure of Speech
- (d) Essay

Q3. "નવલકથા" નો English meaning શું?

- (a) Rasa
- (b) Stage
- (c) Novel
- (d) Ghazal

Q4. "વાર્તા" નો English meaning શું?

- (a) Devotional Song
- (b) Poetry
- (c) Story
- (d) Character

Q5. "નાટક" નો English meaning શું?

- (a) Painter
- (b) Drama
- (c) Plot
- (d) Poet

6 જોડણી / શ્રુતલેખ (Spelling/Dictation) 10 marks • 5 min

Teacher will say each word. Write in Gujarati:

- 1. (Hint: Poetry) _____
- 2. (Hint: Poet) _____
- 3. (Hint: Novel) _____
- 4. (Hint: Story) _____
- 5. (Hint: Drama) _____
- 6. (Hint: Essay) _____
- 7. (Hint: Ghazal) _____
- 8. (Hint: Devotional Song) _____
- 9. (Hint: Painter) _____
- 10. (Hint: Sculptor) _____

7 ચિત્ર-શબ્દ જોડી (Picture-Word Match) 5 marks • 3 min

#1	#2 	#3 	#4 	#5
----	--	--	--	--

Match: 1=___ 2=___ 3=___ 4=___ 5=___

8 શબ્દ-શોધ (Word Search) 10 marks • 5 min • Find 5 words!

Find these 5 words:

ક	ા	ય	મ	ા	ર
ય	ા	કવિતા	ય	ા	ી
ા	ં	કવી	ા	ર	ા
ર	ા	નવલકથા	ા	ા	ય
ી	ો	વાર્તા	ા	ા	ો
ા	ા	નાટક	ા	ા	ા

શું તમે જાણો છો? (Did You Know? - Fun Facts)

- ! આ વિષય માં ૧૦૦+ વિશેષ શબ્દો છે.
- ! આ વિષય Std 6+ માં વધારે વિગતે આવશે.
- ! આ વિષય ભારતના વિકાસ માટે મહત્વ.

સામાન્ય ભૂલો (Common Mistakes to Avoid)

✗ General word વાપરવું	✓ Specific term વાપરો
✗ Cross-disciplinary mix	✓ દરેક field નો અલગ vocab
✗ Spelling errors	✓ મૂળ spelling યાદ રાખો

Cross-Curricular Connections

- > **Science:** Science with Gujarati terms
- > **Math:** Numbers + units in Gujarati
- > **Social Studies:** Cultural context

Bonus Challenge (5 extra marks!)

આ topic ના ૫ શબ્દો વાપરી ને એક પોતાનું વાક્ય બનાવો જે real life situation દર્શાવે.

ચર્ચા પ્રશ્નો (Discussion Questions)

- Q1.** આ topic (સાહિત્ય + કલા) તમારા જીવનમાં કેવી રીતે ઉપયોગ થાય?
- Q2.** કુટુંબ સાથે આ topic વિશે શું વાત કરી?
- Q3.** આ topic માં તમારું favorite શબ્દ કયું અને કેમ?

Project Ideas (Extended Learning)

- P1:** આ topic નો glossary બનાવો
- P2:** Visual presentation બનાવો
- P3:** Interview an expert

Reading Recommendations

NCERT Std 5 textbook
 Topic-specific encyclopedia
balgujarati.com/std5/

Self-Evaluation Rubric (Rate Yourself)

Criteria	4 marks	3 marks	2 marks	1 mark
Word Knowledge	☐ Excellent	☐ Good	☐ Average	☐ Need Practice
Reading Skills	☐ Excellent	☐ Good	☐ Average	☐ Need Practice
Writing Skills	☐ Excellent	☐ Good	☐ Average	☐ Need Practice
Etymology	☐ Excellent	☐ Good	☐ Average	☐ Need Practice

✓ ANSWER KEY - All 8 Exercises (પેરન્ટ્સ માટે)

Exercise 1 - Match (5 marks):

1. 1 → E (Poetry)
2. 2 → D (Poet)
3. 3 → C (Novel)
4. 4 → B (Story)
5. 5 → A (Drama)

Exercise 2 - Fill Blanks (5 marks):

1. 1. નિબંધ
2. 2. ગઝલ
3. 3. ભજન
4. 4. ચિત્રકાર
5. 5. મૂર્તિકાર

Exercise 3 - Word Form (6 marks):

(Many answers possible - refer to relations on page 2)

Exercise 4 - Sentences (4 marks):

(Examples on page 2 - any correct usage)

Exercise 5 - MCQ (5 marks):

1. Q1 → (b) Poetry
2. Q2 → (a) Poet
3. Q3 → (c) Novel
4. Q4 → (c) Story
5. Q5 → (b) Drama

Exercise 6 - Spelling (10 marks):

1. 1. કવિતા
2. 2. કવી
3. 3. નવલકથા
4. 4. વાર્તા
5. 5. નાટક
6. 6. નિબંધ
7. 7. ગઝલ
8. 8. ભજન
9. 9. ચિત્રકાર
10. 10. મૂર્તિકાર

Exercise 7 - Pic Match (5 marks):

1. 1=કવિતા
2. 2=કવી
3. 3=નવલકથા
4. 4=વાર્તા
5. 5=નાટક

Exercise 8 - Word Search (10 marks):

1. ✓ કવિતા
2. ✓ કવી
3. ✓ નવલકથા
4. ✓ વાર્તા
5. ✓ નાટક

Total: 50 marks + Bonus 5 = 55 (Self-Eval: 16 separate)

MEMORY TRICKS (યુક્તિ)

- દરરોજ ૩-૪ શબ્દો યાદ રાખો, સપ્તાહ માં ૧૫ complete
- દરેક શબ્દ ને વાક્ય માં વાપરો - context જરૂરી
- Etymology સમજો - શબ્દ ની વ્યુત્પત્તિ યાદ રાખવામાં મદદ
- પુનરાવર્તન: દિવસ ૧, ૩, ૭, ૧૪, ૨૮ માં revise કરો

PRO TIPS (પેરન્ટ્સ + ટીચર્સ માટે)

- બાળક સાથે દરરોજ ૧૫ મિનિટ practice કરો
- રીઅલ-લાઈફ situations માં શબ્દો વાપરો
- ભૂલો સહજતા થી સુધારો, ગુસ્સો ન કરો
- એક શબ્દ થી story બનાવો - creative use

CERTIFICATE OF COMPLETION**સફળતા પ્રમાણપત્ર**

This is to certify that

(Student Name)

has successfully completed

સાહિત્ય + કલા (Literature & Art)

Std 5 Vocabulary - GSEB Kallol Aligned

Parent / Guardian

Teacher / Date